

# Utvärdering av Region Jönköpings Läns hälso- och sjukvårdssystemets förmåga att tidigt diagnosticera höftfyseolys

Jonas Arntsberg<sup>1</sup>, Bengt Herngren<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Länssjukhuset Ryhov

## Bakgrund

Höftfyseolys är en progressiv höftsjukdom hos ungdomar som kan leda till livslånga men. I Sverige rapporteras en incidens på 4,4 per 10 000 flickor och 5,7 per 10 000 pojkar. Fördröjd diagnos är vanligt förekommande, särskilt när symtombilden domineras av knäsmärta, vilket ökar risken för irreversibla skador på leden.

## Syfte

Kartlägga diagnostiska fördröjningar och analysera trender i region Jönköpings län (RJL) under perioden 2007–2024.

## Metod

En retrospektiv journalgranskning av patienter som behandlats för höftfyseolys i RJL mellan åren 2007-2024. Data samlades in från patientjournaler och Svenskt Pediatriskt Ortopediskt Qvalitetsregister. Variabler som analyserades inkluderade demografiska data, symtom vid första vårdkontakt, tidsintervall från första vårdkontakt till diagnos samt vårdpersonalkategori vid första kontakt. Exklusionskriterier var höftfyseolys orsakad av infektion eller högenergitrauma, samt patienter som initialt sökt vård utanför RJL.

## Resultat

38 patienter i åldern 8-16 år inkluderades i studien, 27 pojkar och 11 flickor. 33 sökte primärt sin vårdcentral. Mediantiden till diagnos var 2,4 (0–87) veckor i kohorten 2007–2013 och förbättrades till 1,3 (0–43) veckor i kohorten 2018–2024. En klar majoritet av patienterna uppvisade höft- eller lumsksmärta vid första vårdkontakt vilket medförde en kortare tid till diagnos. För de med knäsmärta som primärt symtom var fördröjningen till diagnos längre.

## Konklusion

Trots att en förbättring skett under den studerade tiden är tid till diagnos för många drabbade fortsatt lång, framför allt för patienter med atypisk symtombild såsom knäsmärta. Ytterligare utbildningsinsatser riktade i första hand till primärvården rekommenderas för att förbättra tidig identifiering av höftfyseolys och därigenom minska risken för komplikationer.